

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Уряд затвердив два рішення щодо збереження культурної спадщини та безбар'єрності. – Яна Качковська](#)

[Український культурний фонд розширює підтримку на місцях. – Ганна Тимошенко](#)

[«Цинічні й неприйнятні»: омбудсменка відреагувала на вимоги Путіна щодо статусу російської мови і церкви. – Анна Коваленко](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Правда в умовах війни: де проходить межа між захистом суспільства і пропагандою. – Ірина Семенюта](#)

Медіа

[Ключові проблеми українських медіа – втрата доходів і брак кадрів](#)

[79% редакцій в Україні зіштовхуються з кадровими проблемами](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[Ющенко: на площах Києва мають бути пам'ятники українським князям, гетьманам, композиторам, поетам. – Анатолій Буряк](#)

[У Харкові відбудеться дискусія про культурні ініціативи. – Антон Малиновський](#)

Креативні індустрії

[У Києві на ДВРЗ відкриється безкоштовна виставка сучасного українського дизайну Design Days. – Дар'я Тарасова](#)

Благодійність

[«Курган і Agregat» передали військовим ГУР 5 млн гривень на безпілотники \(ФОТО\). – Микита Кишиневський](#)

[Хор «Гомін» зібрав 1 мільйон гривень для ГУР і запускає збір на пікапи. – Ганна Тимошенко](#)

[Сан-Франциско, Лос-Анджелес, Торонто: Yaktak дасть концерти в США та Канаді](#)

Фестивалі

[«Порізи та шрами» – фешн-перформанс Федора Возіанова. Репортаж. – Ксенія Білаш, Зоряна Стельмах](#)

[На фестивалі Bouquet Kyiv Stage вперше за 100 років виконали твір модерніста Павла Сениці. – Катерина Гладка](#)

[«Хартія Фест»: у Києві відбудеться фестиваль на підтримку 13-ї бригади НГУ. – Дар'я Лобанок](#)

[Завтра, 16 серпня, у Медвині на Київщині відбудеться фестиваль «Медвин. Повстання». – Олександр Кравченко](#)

[У Харкові стартував дводенний фестиваль електронної музики. – Дар'я Лобанок](#)

Театр

[Український театр «Нафта» на Edinburgh Festival Fringe: про досвід, місію та боротьбу за культурну присутність. – Катерина Гладка](#)

[Херсонський драмтеатр імені Куліша представить дві прем'єри на фестивалі «Мельпомена Таврії»](#)

[Театр Франка готує світову прем'єру вистави «Галісія» Річарда Максвелла. – Ксенія Білаш](#)

Хореографічне мистецтво

[Тиждень, що став виставою: прем'єра «Stand or Fall» у Львові. – Вікторія Антошевська](#)

Візуальні мистецтва

ВІДБИТОК РЕАЛЬНОСТІ, В ЯКІЙ НЕМАЄ РІВНОВАГИ

[«Сором»: у Луцьку, в Музеї Корсаків, презентували виставку київської мультидисциплінарної мисткині Євгенії Григор'ян. – Ірина Воротна](#)

[«Обличчя свободи»: у Рівному відкрили фотовиставку Кості «Стамбула» Юзвюка та Наталки «Вільної птахи» Денисенко](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Документальне кіно про Україну: що варто побачити на цьогорічному Одеському кінофестивалі. – Ганна Тимошенко](#)

[Довженко-Центр покаже три культові фільми про шахтарів у межах проекту «Шубін». – Ропасва Жанна](#)

[19 серпня відбудеться прем'єрний показ документального фільму «Українська Антарктида». – Діана Горон](#)

[Троє відчайдухів проти червоної чуми: вийшов фінальний трейлер фільму «Троє»](#)

[Новий Світ: «Куба і Аляска». – Дмитро Десятерик](#)

Література. Книговидання

[В Перемишлі стартував польсько-український літературний фестиваль «Місто з рікою». – Катерина Гладка](#)

[BestsellerFest 2025 у Львові: дискусії з Андруховичем, черги до Ілларіона Павлюка та музика від Карпи. – Андріана Стахів](#)

[Цього року кількість видавництв в Україні продовжила зростати](#)

[В Україні заснували нове видавництво «Кропивництво». – Олеся Бойко](#)

[Як видавати мангу в Україні: досвід видавництв Nasha Idea та ARTBOOKS. – Поліна Горлач](#)

[«М'яка сила у своїй повній красі»: як манга допомагає зрозуміти Японію та чому не варто займатися піратством. – Поліна Горлач](#)

Музейна справа

[Голосно, актуально, деколоніально. Як Пітер Дорошенко перезавантажив Український музей у Нью-Йорку. – Аліса Ложкіна](#)

[Харківський ЛітМузей запускає «Лабораторію мрій». Що це таке? – Антон Малиновський](#)

Охорона культурної спадщини

[Кургани, фортеці, Січі: через бойові дії на Херсонщині пошкоджено пів тисячі пам'яток археології. – Іванна Капустянська](#)

Релігія

[Глава УГКЦ заснував Комісію у справах культури та церковного мистецтва. Її очолив Севастіян Дмитрух. – Ярина Коваль](#)

Міжнародне співробітництво

[У Нагачеві на Львівщині відкрили Центр інтеграції поляків. – Андріана Стахів](#)

Підтримка України у світі

[Номінант Пулітцерівської премії Марк Невілл представив книгу «Щоденник волонтера» у Києві. – Дарина Рубан](#)

[Британський співак Бенджамін Клементайн перетворив свій хіт London на Київ. – Віолетта Луньова](#)

[Британську Королівську оперу закликають скасувати виступи путіністки Нетребко. – Дар'я Лобанок](#)

Загальні питання

Уряд затвердив два рішення щодо збереження культурної спадщини та безбар'єрності. – Яна Качковська

Кабінет Міністрів України ухвалив два акти, що стосуються збереження культурної спадщини та розширення безбар'єрного доступу до пам'яток, повідомляє перша заступниця т.в.о. міністерки культури та стратегічних комунікацій України Г. Григоренко. Перше рішення запускає фактичну роботу над проєктом будівництва сховища для Національного заповідника «Хортиця». Мінкульт розробив Порядок використання коштів для реалізації цього довгострокового проєкту. Сховище забезпечить збереження музейних фондів у мирний час, а також стане безпечним місцем для відвідувачів і працівників під час повітряних тривог. Друге рішення спрощує процедуру отримання дозволів на облаштування безбар'єрного доступу до пам'яток. Запит на такі зміни неодноразово надходив від Міністерства у справах ветеранів. За словами Г. Григоренко, Україна може стати лідером у впровадженні інноваційних рішень у цій сфері, враховуючи виклики, спричинені війною. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1091238-urad-zatverdiv-dva-risenna-sodo-zberezenna-kulturnoi-spadsini-ta-bezbarernosti/>

Український культурний фонд розширює підтримку на місцях. – Ганна Тимошенко

Український культурний фонд готується до масштабнішої підтримки культурно-мистецьких ініціатив у регіонах, запроваджуючи модель співфінансування спільно з обласними адміністраціями та міськими радами. Такий формат уже довів свою ефективність і може стати одним із ключових напрямів роботи Фонду у новому грантовому сезоні. Пілотний приклад – конкурс «Запоріжжя: культурний форпост», реалізований разом із Запорізькою обласною військовою адміністрацією та міською радою. Уперше культурно-мистецькі проєкти отримали підтримку від держави за принципом «50 на 50»: половину коштів надав УКФ, іншу половину – обласний бюджет. Це дозволило збільшити суму фінансування і, відповідно, масштаби реалізованих ідей. Нині команда Фонду працює над концепцією дев'ятого грантового сезону. Формат партнерських інвестицій розглядають як дієвий механізм для збільшення кількості підтриманих проєктів та охоплення більшої кількості регіонів України. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/53030/ukrayinskyj-kulturnyj-fond-rozshyryuye-pidtrymku-na-misczyah/>

«Цинічні й неприйнятні»: омбудсменка відреагувала на вимоги Путіна щодо статусу російської мови і церкви. – Анна Коваленко

Уповноважена із захисту державної мови О. Івановська назвала «цинічною та непринятною» вимогу путіна надати російській мові статус офіційної в Україні. Також вона розкритикувала його бажання отримати гарантії безпеки російських православних церков. Івановська наголосила, що російська в Україні – «інструмент імперської політики», а не «мова

спілкування». А московську патріархію вона назвала «частиною того ж механізму підкорення». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/ombudsmenka-vidpovila-na-vimogu-putina-pro-status-rosiyskoji-309817/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Правда в умовах війни: де проходить межа між захистом суспільства і пропагандою. – Ірина Семенюта

В Українському домі відбулася дискусія «Правда в умовах війни: пропаганда, цензура, стратегія виживання» за участі медіаекспертки та шеф-редакторки «Детектора медіа» Н. Лигачової, філософа і перекладача О. Панича та психолога, ветерана ЗСУ О. Карачинського. Учасники обговорили: чи можлива правда у воєнних умовах, як уникати конфліктів людям із різною суб'єктивною правдою та чи виправдана цензура під час війни. Зустріч було організовано за підтримки Українського кризового медіацентру, а модерував дискусію журналіст О. Ананов. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/243405/2025-08-16-pravda-v-umovakh-viyny-de-prokhodyt-mezha-mizh-zakhystom-suspilstva-i-propagandoyu/>

Медіа

Ключові проблеми українських медіа – втрата доходів і брак кадрів

Серед головних труднощів українських медіа під час широкомасштабної російсько-української війни: бойові дії, брак ресурсів, подорожчання паперу й друку, зменшення грантових надходжень, перебої з електропостачанням, психологічне виснаження, труднощі з розповсюдженням друкованих видань, відсутність сучасної техніки, вимушений переїзд та самоцензура. Про це свідчать результати дослідження «Під тиском війни: становище медіа в Україні» Львівського медіафоруму у партнерстві з ЮНЕСКО і за підтримки уряду Японії. Докладніше:

<https://chytomo.com/kliuchovi-problemy-ukrainskykh-media-vtrata-dokhodiv-i-brak-kadriv/>

79% редакцій в Україні зіштовхуються з кадровими проблемами

79,3% українських медіа повідомили про труднощі з персоналом під час широкомасштабної війни. Про це свідчать результати дослідження «Під тиском війни: становище медіа в Україні» Львівського медіафоруму у партнерстві з ЮНЕСКО і за підтримки уряду Японії. Докладніше:

<https://chytomo.com/79-redaktsij-v-ukraini-zishtovkhuiutsia-z-kadrovymy-problemamy/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Ющенко: на площах Києва мають бути пам'ятники українським князям, гетьманам, композиторам, поетам. – Анатолій Буряк

Президент України у 2005–2010 роках В. Ющенко закликав суспільство та владу зробити так, аби Київ виглядав більш українським. На його думку, у

столиці зараз недостатньо пам'ятників видатним українцям. «Чому в нас немає жодного пам'ятника достойним гетьманам? Чому в нас немає жодного пам'ятника достойним князям? Я повторюю, чому немає пам'ятника засновнику нашої держави? Чому взагалі на площах столиці ми не знайдемо провідних українських письменників, композиторів?», – сказав експрезидент в інтерв'ю «Радіо Свобода». «Чому Київ такий неукраїнський? Чому не повернути ті ознаки, через які вивершується українство?», – підсумував Ющенко. Джерело:

<https://espreso.tv/kultura-yushchenko-na-ploshchakh-kieva-mayut-buti-pamyatniki-ukrainskim-knyazyam-getmanam-kompozitoram-poetam>

У Харкові відбудеться дискусія про культурні ініціативи. – Антон Малиновський

ГО «Штука» та спілка «Культурний погляд» 17 серпня влаштували третій дискусійний клуб на тему «Як культурні ініціативи формують реальність?». Спікерами виступили співзасновник угруповання LitSlamUA А. Ельф та засновник і викладач художньої студії Aza Nizi Maza М. Коломієць. Розглядалися такі питання: як саме культурні ініціативи змінюють міський простір і свідомість спільноти; як вони пропонують інакше дивитися на реальність і цінності в ній; навіщо ми створюємо незалежні проєкти, якщо «все й так працює»; що дає силу локальним культурним ініціативам і чому це важливо зараз у Харкові; де вони перетинаються між собою, виходять за межі власної бульбашки, міста й що це дає. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/debating-society-3/>

Креативні індустрії

У Києві на ДВРЗ відкриється безкоштовна виставка сучасного українського дизайну Design Days. – Дар'я Тарасова

20–24 серпня у Києві відбудеться третій сезон днів сучасного українського дизайну ДВРЗ Design Days. Це щорічна подія, яка знайомить з вітчизняним дизайном – через виставки та освітні заходи. Протягом 5 днів можна буде відвідати безкоштовні виставки предметів інтер'єрного дизайну і мистецтва. Експозиції діятимуть на двох локаціях паралельно: у MLYN design hub на Подолі та галереї Panoptikum у мікрорайоні ДВРЗ. У програмі ДВРЗ Design Days – масштабні експозиції у 4 секціях: «Промисловий дизайн», «Функціональне мистецтво», «Матеріали» та секція експериментального дизайну «ДВРЗ Lab». Кожна з них покликана розкрити потенціал і високий рівень сучасного українського дизайну. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-u-kievi-na-dvrz-vidkrietsya-bezkoshtovna-vistavka-suchasnogo-ukrainskogo-dizaynu-design-days>

Благодійність

«Курган і Agregat» передали військовим ГУР 5 млн гривень на безпілотники (ФОТО). – Микита Кишиневський

Докладніше:

<https://shotam.info/kurhan-i-agregat-peredaly-viyskovym-hur-5-mln-hryven-na-bezpilotnyky-foto/>

Хор «Гомін» зібрав 1 мільйон гривень для ГУР і запускає збір на пікапи.
– Ганна Тимошенко

Український хор «Гомін» повідомив, що під час концертів вдалося зібрати 1 мільйон гривень на потреби Головного управління розвідки Міністерства оборони України. Проте на цьому артисти не зупиняються. Попереду – нова ініціатива під назвою «Народний гомін», у межах якої планують зібрати 10 мільйонів гривень. Спільно з фондом «Добромобіль» кошти спрямують на придбання пікапів для фронту. Організатори нагадують: не обов'язково чекати на концерт у своєму місті – зробити внесок можна за спеціальним посиланням. Водночас хор анонсував нові виступи: Коломия – 27 вересня; Кам'янець-Подільський – 30 вересня; Київ – 22 та 23 жовтня; Полтава – 25 жовтня; Дніпро – 26 жовтня. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/53227/53227/>

Сан-Франциско, Лос-Анджелес, Торонто: Yaktak дасть концерти в США та Канаді

Співак Я. Карпук, відомий під псевдонімом Yaktak, оголосив про концертний тур у США та Канаді, що відбудеться восени. Частина коштів з концертів буде спрямовано на ЗСУ. Докладніше:

<https://vyzhivka.rayon.in.ua/news/828774-san-frantsisko-los-andzheles-toronto-yaktak-dast-kontserti-v-ssha-ta-kanadi>

Фестивалі

«Порізи та шрами» – фешн-перформанс Федора Возіанова. Репортаж. – Ксенія Білаш, Зоряна Стельмах

16 серпня на території Софії Київської відбувся фешн-перформанс дизайнера Ф. Возіанова під назвою «Порізи та шрами». Показ, що пройшов у живому музичному супроводі, став частиною перформативної програми фестивалю Bouquet Kyiv Stage, який об'єднує музику, візуальне мистецтво, кіно, театр, екскурсії та дискусійну програму. Цьогоріч тема фестивалю – «Серце Європи б'ється в Україні». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/08/17/691536_porizi_shrami_feshnperformans.html

На фестивалі Bouquet Kyiv Stage вперше за 100 років виконали твір модерніста Павла Сениці. – Катерина Гладка

В рамках мистецького фестивалю Bouquet Kyiv Stage, що триває наразі в Софії Київській, вперше за 100 років виконано симфонію № 1 П. Сениці (музикантами Liatoshynskyi Capella Orchestra). Твір звучав у програмі «Звільнена музика України» – це довготривалий дослідницько-культурний проєкт, який поєднує аналітичну роботу, творчу інтерпретацію та публічну презентацію. Його метою є повернення до публічного простору музичної спадщини українських композиторів, репресованих тоталітарними режимами. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/08/15/691512_festivali_bouquet_kyiv_stage.html

«Хартія Фест»: у Києві відбудеться фестиваль на підтримку 13-ї бригади НГУ. – Дар'я Лобанок

6–7 вересня у Києві відбудеться перший фестиваль «Хартія Фест» на підтримку військових. Усі кошти підуть на потреби 13 бригади НГУ «Хартія». Планують зібрати 20 мільйонів гривень. Разом з музичною програмою на фестивалі будуть лекції від С. Жадана та «Радіо Хартія». Виступатимуть: «Жадан і Собаки», «Курган & Agregat», Skofka, Latexfauna, Alyona Alyona, Марія Квітка, «Фактично самі», «Хамерман знищує віруси», Nazva, «Мертвий півень», Туча. Точну локацію оголосять ближче до події. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/hartiya-fest-u-kiyevi-vidbudetsya-festival-na-pidtrimku-viyskovih-309787/>

Завтра, 16 серпня, у Медвині на Київщині відбудеться фестиваль «Медвин. Повстання». – Олександр Кравченко

Організатори фестивалю «Медвин. Повстання» оприлюднили програму основної сцени на 16 серпня. Це майстер-класи, оголошення переможців V Літературного конкурсу імені Івана Дубинця, літературні читання, виставка «Медвинський авторський живопис II пол. XX – поч. XXI ст.», музичні виступи тощо. Захід відбувається у с. Медвин, Білоцерківський район, Київська область. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/08/15/691626_zavtra_16_serpnya_medvini.html

У Харкові стартував дводенний фестиваль електронної музики. – Дар'я Лобанок

15–16 серпня у Харкові відбувся дводенний фестиваль електронної музики. На двох сценах виступили 12 представників локальної та європейської сцен. Захід організовано на честь другого дня народження Центру нової культури Some People. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-harkovi-startuvav-dvodenniy-festival-elektronnoji-muziki-309799/>

Театр

Український театр «Нафта» на Edinburgh Festival Fringe: про досвід, місію та боротьбу за культурну присутність. – Катерина Гладка

Единбурзький міжнародний фестиваль та його вільна програма Fringe проходять щороку в серпні. Понад три тисячі перформативних проєктів одночасно змагаються за увагу глядачів: від експериментального дарк-кабаре й драг-шоу – до масштабних постановок драматичного театру. Цьогоріч харківський театр «Нафта» представив свою перформативно-фізичну моновиставу «Someone Like Me» («Хтось такий як я»), яку в рамках фестивалю зіграли 12 разів. Режисерка і виконавиця головної ролі Н. Хижна та партнерка проєкту І. Нірша діляться своїми думками щодо української мистецької присутності в світі та чому важливо продовжувати говорити про війну на великих міжнародних майданчиках. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/08/17/691796_ukrainskiy_teatr_nafta.html

Херсонський драмтеатр імені Куліша представить дві прем'єри на фестивалі «Мельпомена Таврії»

XXVII Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії» проходитиме 12–20 вересня у трьох форматах – у Херсоні, Миколаєві та у театрах інших міст країни. У Херсоні відбудуться покази в укриттях. Уже є три театри-учасники, проте афіша ще формується, адже доволі великі колективи хочуть приїхати у Херсон, проте виникають безпекові питання. Основні події фестивалю відбуватимуться у Миколаєві – херсонським театрам допомагають, зокрема, Миколаївський академічний художній драматичний театр, Миколаївський національний академічний український театр драми та музичної комедії. Херсонський обласний академічний музично-драматичний театр імені Куліша представить під час заходу дві прем'єри: моновиставу у постановці С. Павлюка, а також «Мій нік I'vAzovSky». За словами директора театру та президента фестивалю О. Книги, заклад готує ще кілька прем'єр (уже не для фестивалю) спільно з різними організаціями, які отримали гранти. Зокрема, буде дитяча вистава «Маргарита та ведмедики», в якій разом з акторами на сцену вийдуть херсонські діти. Уже відбувся кастинг, тривають репетиції. Херсонський театр працює попри все, підкреслив гендиректор. Будівля нещодавно вкотре постраждала внаслідок обстрілів – зараз у театрі цілими залишилися лише два вікна. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/828579-khersonskiy-dramteatr-imeni-kulisha-predstavit-dvi-premeri-na-festivali-melpomena-tavrii>

Театр Франка готує світову прем'єру вистави «Галісія» Річарда Максвелла. – Ксенія Білаш

Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка оголосив світову прем'єру п'єси «Галісія», яку написав та поставив американський режисер Річард Максвелл. «Галісія» йтиме українською мовою та з українським акторським складом, відібраним як із майстер-класу Максвелла «Театр для початківців», що відбувся в березні 2025 року в Театрі Франка, так і через «вуличний кастинг» у співпраці з творчою студією Baby Prod (Річард Максвелл часто працює з людьми без акторського досвіду). Постановку створено на замовлення «Фактури 10», ключової ініціативи «Ribbon International» під кураторством М. Кузьми, художньої керівниці та головної кураторки «Фактури 10». Серед проєктів «Фактури 10», зокрема, виставка «Коло невимовного», яка триває у Jam Factory Art Center, та інсталяція Ай Вейвєя, яка відкриється в оновленому експозиційному павільйоні № 13 на ВДНГ 14 вересня. П'єса «Галісія» відкриє нову Експериментальну сцену у просторі Театру Франка. Сценографією та освітленням займалася київська архітектурна студія «ФОРМА», яка раніше працювала над реконструкцією Театру Франка. Вечірні вистави триватимуть з 22 до 25 серпня. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/08/16/691675_teatr_franka_gotuie_svitovu_premieru.html

Хореографічне мистецтво

Тиждень, що став виставою: прем'єра «Stand or Fall» у Львові. – Вікторія Антошевська

Від 11 серпня в стінах Національного театру імені Марії Заньковецької у межах першого Міжнародного танцювального фестивалю M3 FEST тривала лабораторія руху та імпровізації під керівництвом швейцарського актора, танцівника та режисера у галузі фізичного театру Томаса Меттлера. 17 серпня на сцені театру можна було побачити виставу «Stand or Fall», що стала підсумком такої роботи, а також виставу «Друзі» у постановці Р. Поклітару. Від 2015 року Томас регулярно й на безоплатній основі приїздить в Україну, співпрацюючи з театрами, фестивалями та різноманітними мистецькими проєктами. Демонструючи свою підтримку і солідарність з українцями, у свої постановки він інтегрує сенси та ідеї, суголосні воєнним реаліям, а також висловлює захоплення нашим народом. Головний балетмейстер Театру ім. Заньковецької, ініціатор фестивалю M3 FEST О. Бусько поділився, що буквально за три дні з моменту оголошення прийому заявок на участь, організатори отримали понад 90 анкет претендентів з різних областей України, тож набір довелося призупинити. За результатом кастингу з-поміж бажаючих було обрано 23 особи для участі в хореографічній лабораторії та фінальній виставі. Докладніше:

https://zaxid.net/tizhden_shho_stav_vistavoyu_premyera_stand_or_fall_u_lvo_vi_n1617194

Візуальні мистецтва

ВІДБИТОК РЕАЛЬНОСТІ, В ЯКІЙ НЕМАЄ РІВНОВАГИ

У великій залі галереї сучасного мистецтва «Imagine Point» (Київ) до 23 серпня експонується виставка М. Животкової і В. Піщерського. Докладніше:

<https://mitec.ua/vidbytok-realnosti-v-yakij-nemaye-rivnovagy-2/>

«Сором»: у Луцьку, в Музеї Корсаків, презентували виставку київської мультидисциплінарної мисткині Євгенії Григор'ян. – Ірина Воротна

У Луцьку відбулася презентація мистецького проєкту «Сором» мультидисциплінарної мисткині Є. Григор'ян. Це – живописні полотна із зображенням оголених людей та експозиція «11 умовних тіл» з десяти скульптур. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/828592-sorom-u-lutsku-v-muzei-korsakiv-prezentuvali-vistavku-kiivskoi-multidistsiplinarnoi-mistkini-evgenii-grigoryan>

«Обличчя свободи»: у Рівному відкрили фотовиставку Кості «Стамбула» Юзвюка та Наталки «Вільної птахи» Денисенко

15 серпня у Рівненському обласному краєзнавчому музеї відкрито виставку світлин волонтера, активіста і добровольця К. Юзвюка з позивним «Стамбул», який у 22 роки пішов на фронт і загинув у 2024 році, та музикантки, журналістки й аеророзвідниці Н. «Вільної птахи» Денисенко. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/828554-oblichchya-svobodi-u-rivnomu-vidkrili-fotovistavku-kosti-stambula-yuzvyuka-ta-natalki-vilnoi-ptakhi-denisenko>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Документальне кіно про Україну: що варто побачити на цьогорічному Одеському кінофестивалі. – Ганна Тимошенко

На 16-му Одеському міжнародному кінофестивалі глядачам представлять добірку національних документальних стрічок. Усі фільми створено впродовж останніх років, вони відображають реалії України у час воєнних випробувань. Автори робіт, що увійшли до національного документального конкурсу, змагатимуться за головну нагороду – статуетку «Золотий дюк» за найкращий український документальний фільм. Окрім того, журі зможе присудити дві спеціальні відзнаки, а глядачі – свій гран-прі фестивалю. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/53126/53126/>

Довженко-Центр покаже три культові фільми про шахтарів у межах проєкту «Шубін». – Ропасва Жанна

Довженко-Центр у співпраці з Павільйоном культури влаштував серію кінопоказів ключових українських стрічок, присвячених шахтарській тематиці. Вони пройшли у межах місцеорієнтованого проєкту американського художника Сема Левіта «Шубін». 15 серпня – «Ентузіазм (Симфонія Донбасу)» (1930, реж. Д. Вертов); 16 серпня – «Я люблю» (1936, реж. Л. Луков); 17 серпня – «Квітка на камені» (1962, реж. С. Параджанов, А. Слісаренко). Докладніше:

<https://bit.ua/2025/08/dovzhenko-tsentr-pokazhe-try-kultovi-filmy-pro-shahtariv-u-mezhah-proyektu-shubin/>

19 серпня відбудеться прем'єрний показ документального фільму «Українська Антарктида». – Діана Горон

Прем'єрний показ документального фільму «Українська Антарктида» виробництва телеканалу «Київ24» відбудеться в кінотеатрі «Оскар» 19 серпня. У День Незалежності, 24 серпня, стрічку покажуть на телеканалі «Київ24». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/243399/2025-08-15-19-serpnya-vidbudetsya-premiernyy-pokaz-dokumentalnogo-filmu-ukrainska-antarktyda/>

Троє відчайдухів проти червоної чуми: вийшов фінальний трейлер фільму «Троє»

21 серпня у національний прокат вийде повнометражний художній фільм «Троє» режисера І. Кравчишина, події якого розгортаються у часи боротьби за незалежність України 1917–1921 років. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/troie-treiler/>

Новий Світ: «Куба і Аляска». – Дмитро Десятерик

Відгук на документальну стрічку режисера Є. Трояновського, яка вийшла у прокат. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/08/16/691525_noviy_svit_kuba_i_alyska.html

Література. Книговидання

В Перемишлі стартував польсько-український літературний фестиваль

«Місто з рікою». – Катерина Гладка

Як пишуть організатори, «новий фестиваль на літературній мапі Польщі. Він виник із потреби створити в Перемишлі – прикордонному місті – простір для діалогу та розповідей про цей край світу». Фестивальне містечко простяглося по обидва боки Сяну – річки, яка досі частіше розділяла, ніж об'єднувала. Організатори хочуть змінити цю перспективу та зустрічаються в польсько-українському діалозі в місті, яке повернуто до Сяну. Учасники та учасниці протягом 14–17 серпня говорили про кордони географічні, символічні та ставили питання про кризи та спільне майбутнє. В програмі – зустрічі з авторами з Польщі та України, перформативне мистецтво, фестивальна читальня тощо. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/08/15/691516_peremishli_startuvav.html

BestsellerFest 2025 у Львові: дискусії з Андруховичем, черги до Ілларіона Павлюка та музика від Карпи. – Андріана Стахів

Репортаж із заходу:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-bestsellerfest-2025-u-lvovi-diskusii-z-andruxovichem-cherghi-do-illariona-pavlyuka-ta-muzika-vid-karpi>

Цього року кількість видавництв в Україні продовжила зростати

За перші шість місяців 2025 року в Україні відкрито 50 нових видавництв, що більше, ніж у 2024-му за цей же період – 41. Про це йдеться в аналізі книжкової галузі України на основі даних YouControl за підсумками І півріччя 2025 року, який підготував аналітик Українського інституту книги Ю. Марченко. Докладніше:

<https://chytomo.com/tsoho-roku-kilkist-vydavnytstv-v-ukraini-prodovzhyla-zrostaty/>

В Україні заснували нове видавництво «Кропивництво». – Олеся Бойко

Колективом кропивницької редакції газети «Нова газета» створено видавництво «Кропивництво». Газету закрили на початку 2025 року через економічні труднощі, проблеми з «Укрпоштою» та відсутність стабільної доставки для читачів. Перший проєкт видавництва – книжка, присвячена полеглому військовому Є. Осієвському. «Воїнство небесне» презентовано 14 серпня. Докладніше:

<https://chytomo.com/v-ukraini-zasnuvaly-nove-vydavnytstvo-kropyvnytstvo/>

Як видавати мангу в Україні: досвід видавництв Nasha Idea та ARTBOOKS. – Поліна Горлач

Український книжковий ринок стрімко розвивається, й одним із найяскравіших його сегментів останнім часом стала манга. Її нині друкують як спеціалізовані видавництва, на кшталт Nasha Idea чи MAL'OPUS, так і інші, що мають у своєму портфелі лише кілька тайтлів (видавництво «Видавництво» чи «Сафран»). Представники видавництв Nasha Idea та ARTBOOKS розповідають: як обирають тайтли, чому манга давно вийшла за межі «дитячої літератури» і чому українцям варто читати азійську літературу. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1088708-ak-vidavati-mangu-v-ukraini-dosvid-vidavnictv-nasha-idea-ta-artbooks/>

«М'яка сила у своїй повній красі»: як манга допомагає зрозуміти Японію та чому не варто займатися піратством. – Поліна Горlach

Інтерес до манги зростає з кожним роком, однак навколо досі точиться багато суперечок та існує чимало стереотипів. Чому одні вважають її лише дитячою розвагою, а інші – глибоким видом мистецтва? Як правильно перекладати японські імена та терміни, чому так звана «поліванівка» викликає обурення серед фанатів і чому правильний переклад має величезне значення для сприйняття японської культури в Україні? Про це розповідають YouTube-блогер Ю. Стах, чий канал присвячено манзу та аніме, а також перекладачка А. Бондар. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1090710-maka-sila-u-svoij-povnij-kraasi-ak-manga-dopomagae-zrozumiti-aponiu-ta-comu-ne-var-to-zajmatisa-piratstvom/>

Музейна справа

Голосно, актуально, деколоніально. Як Пітер Дорошенко перезавантажив Український музей у Нью-Йорку. – Аліса Ложкіна

Пітер (Петро) Дорошенко очолив Український музей у Нью-Йорку у травні 2022-го. З його приходом музей істотно пожвавив свою виставкову політику і перетворився на важливий майданчик для міжнародної презентації українського мистецтва. Від 2022 року в музеї виставляють експозиції з роботами конструктивіста В. Татліна, художниці-авангардистки О. Екстер, наївістки М. Примаченко та багатьох інших митців з України та діаспори. В Україні Пітер відомий як артменеджер і куратор, який свого часу запускав роботу PinchukArtCentre. Американець українського походження, він має за плечима понад тридцять років кураторського досвіду, керував провідними світовими музеями сучасного мистецтва і ніколи не забував про Україну. В інтерв'ю він розповідає про те, як перетворити діаспорний музей на гнучку сучасну інституцію, чому деколонізація українського мистецтва починається з підписів під картинами та як Український музей святкуватиме перший півсторічний ювілей. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-pracyuye-ukrajinskiy-muzey-u-nyu-yorku-interv-yu-up-309793/>

Харківський ЛітМузей запускає «Лабораторію мрій». Що це таке? – Антон Малиновський

Харківський Літературний музей оголосив опенкол на участь у «Просторі літератури» проєкту «Лабораторія мрій». Діятимуть 5 просторів: Простір літератури; Простір арту: методологія як культурна спадщина; Простір простору: середовище як культурна спадщина; Простір медіації: як комунікувати культурну спадщину різним аудиторіям; Простір музею. «Що для нас важливо: знати цікаві історії про українські пам'ятки – чи краще розуміти, як різна культурна спадщина впливає на нас? Чи є спадщина ознакою нашої суспільної ідентичності? Що варто зберігати – артефакти чи вміння їх

створювати й осмислювати? І що ми як спільнота можемо покласти в нашу „тривожну валізку історії” – з нашої різноформатної спадщини?», – йдеться в описі проєкту. Запрошують людей, чия діяльність пов’язана з викладанням чи популяризацією літератури. Вони працюватимуть спільно з літературним критиком та куратором Є. Стасіневичем. Під час офлайн- і онлайн-зустрічей, лекцій і практичних занять, спільно досліджуватимуть літературу як правомірну частину нематеріальної культурної спадщини. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/space-of-literature/>

Охорона культурної спадщини

Кургани, фортеці, Січі: через бойові дії на Херсонщині пошкоджено пів тисячі пам’яток археології. – Іванна Капустянська

На території Херсонщини розташовано 7,5 тисяч пам’яток археології, пів тисячі з яких пошкоджено через бойові дії. Зафіксовано руйнування двох сотень курганів на тимчасово окупованому лівобережжі. Про це розповів заступник начальника обласної інспекції з охорони пам’яток історії та культури Д. Сікоза. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/08/16/691714_kurgani_fortetsi_sichi_cherez_boyovi.html

Релігія

Глава УГКЦ заснував Комісію у справах культури та церковного мистецтва. Її очолив Севастіян Дмитрух. – Ярина Коваль

Глава УГКЦ Блаженніший Святослав наголосив, що натхненням для втілення такої ініціативи стала спадщина митрополита Андрея Шептицького, який у своїй душпастирській і просвітницькій праці став визначним покровителем церковного мистецтва, іконопису, архітектури, музики, літератури й української культури загалом. Відтак згідно з декретом новостворена Комісія матиме широке коло завдань: розробка нормативів щодо мистецького оформлення храмів, літургійної музики, охорона культурної та мистецької спадщини Церкви, включно з реєстром сакральних пам’яток, проведення експертиз, консультацій та супроводження мистецьких проєктів у межах УГКЦ, заохочення партнерства між церковними структурами, митцями, науковцями, культурними інституціями в Україні та за кордоном тощо. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-glava-ugkts-zasnuvav-komisiyu-u-spravakh-kulturi-ta-tserkovnogo-mistetstva-ii-ocholiv-sevastijan-dmitrukh>

Міжнародне співробітництво

У Нагачеві на Львівщині відкрили Центр інтеграції поляків. – Андріана Стахів

15 серпня на Львівщині у селі Нагачеві відкрито Центр інтеграції поляків, а також пам’ятну дошку на честь спільної польсько-української перемоги над більшовиками під час Варшавської битви 105 років тому. Президент Фондації Folkowisko Марчін Пьотровський, який і став одним з

головних ініціаторів появи Центру, розповів, що вже невдовзі тут відбуватимуться не лише майстер-класи й заходи, але й плідні співпраці. Зокрема тут проходитимуть спільні зустрічі музейників із Києва та польських колег, які разом працюватимуть над новими технологіями захисту документів. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/novyny-lvivschyny-u-nagachevi-na-lvivshchini-vidkrili-tsentr-integratsii-polyakiv>

Підтримка України у світі

Номінант Пулітцерівської премії Марк Невілл представив книгу «Щоденник волонтера» у Києві. – Дарина Рубан

У київському Музеї Ханенків презентовано книгу «Щоденник волонтера». Її автор, британський фотограф Марка Невілл, зібрав у виданні фотофакти про життя українців у прифронтових регіонах під час роботи у складі Postcode Ukraine – благодійної організації, яку він заснував у 2022 році. Марк пояснив, що книгою хоче привернути увагу та залучити більше ресурсів для підтримки українців. Видання передадуть політикам, діячам культури, медіа та аналітичним центрам у Європі та США для мобілізації підтримки України. Докладніше:

<https://shotam.info/nominant-pulittserivskoi-premii-mark-nevill-predstavyyv-knyhu-shchodennyk-volontera-u-kyievi/>

Британський співак Бенджамін Клементайн перетворив свій хіт London на Київ. – Віолетта Луньова

Британський актор, композитор та музикант Бенджамін Клементайн змінив слова своєї пісні, щоби висловити підтримку Україні. Фрагмент його виступу на етноелектронному фестивалі «Вірій.Простонеба» у Києві опубліковано в TikTok. Під час виконання пісні «London» Клементайн змінив назву столиці Англії на українську. Це був перший концерт виконавця в Україні з 2018 року. Він назвав свій приїзд «відлунням з нашого минулого життя» та необхідною підтримкою для всіх українців. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/53113/brytanskyj-muzykant-bendzhamyn-klementajn-prevratyl-svoj-hyt-london-v-kyev/>

Британську Королівську оперу закликають скасувати виступи путіністки Нетребко. – Дар'я Лобанок

Королівський оперний театр Великої Британії закликають скасувати виступи російської сопрано А. Нетребко. Свої підписи під зверненням до цього театру поставили понад 50 українських культурних діячів, британських, французьких та новозеландських політиків і активістів. Лист-звернення опублікувало видання The Guardian. Серед підписантів: дипломат С. Кислиця, письменники А. Курков, С. Жадан, К. Бабкіна, колишня прем'єр-міністр Нової Зеландії Гелен Кларк, дослідниця Голодомору Дарія Маттінглі, професорка

політології Ольга Онух, британський політик Алекс Собель та багато інших. У листі зазначають, що Нетребко давно є символом культурної пропаганди кремлівського режиму, відповідального за воєнні злочини в Україні та інших країнах. «Королівська опера зараз стоїть перед визначальним вибором: між статусом і відповідальністю, між прибутком і цінностями, між мовчанням і совістю. Ми закликаємо вас, як ви постійно робили, залишатися на етичній стороні мистецтва та історії», – йдеться у листі. У сезоні 2025/26 у британській Королівській опері Нетребко має головну партію в опері «Тоска» у новій постановці Якуба Гроші та Олівера Мірса, головну партію в опері «Турандот» і сольний концерт. Першу її появу на цій сцені заплановано на 11 вересня. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/britansku-korolivsku-operu-prosyat-pribrati-vistupi-putinistki-netrebko-309790/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm